

VEGYESEK.

Égetett mész szállítási költségei a Dunán Hainburgtól Pozsonyig 1440. évben. A pozsonyi városgazda (kamarás) 1440. évi május hó 5-én 24 dézsza égetett meszet vett egy hainburgi mészégetőtől.¹⁾ Hainburgban a mész 15 font bécsi fillérbe került. Mialatt Pozsonyba szállították, a következő költségekkel drágult a vételár:

Hét hajóslegénynek 4—4 napi dija, egy napi díjat 27 bécsi denárba számítva	3 lb 36 den.
Három evezőért a hajóra, a melyen a szállítás történt	24 den.
Hat evezőpántért (Schalten dy beslagh sein = azon pántok, a melyekben forgatták az evezőket) ²⁾	84 den.
Pozsonyban a kirakodás (talyigával a hajóból egészen a városfal azon részeig, a hová a mész szükségeltetett) ³⁾	6 β 18 den.
Végül Hainburgban egy odaváló embernek három napi felügyeletéért ⁴⁾	3 β den.
<u>Összesen</u>	<u>4 lb 6 β 12 den.</u>

A szállítási költséghez még számíthatjuk a harminczadot is, amely dézsánként 1 garasra (7 dénár) rugott.⁵⁾ A 24 dézsza harminczadja tehát

1) Szkv. 1439/40. — 230. l.: Item Am. Am (igy) pfincztag an Gotzauffart tag (1440. máj. 5.) hab wir geben vmb 24 potign kallich dem Hanns kallich prener von Hainburk fuer yede potign 5 β d wiener facit. . . . . 15 lb wiener.

2) U. o.: (1440. máj. 5.) Item vnd habn gebn Schiffeleutn Ir Sibn dy das Schiff zu dem kallich von hin vntz ken Hainburgk gegen dem wasser aufher geczogen habn, vnd habn den kallich auff helffn tragen, vnd das Schieff zue zerichtn vnd sind ausbelibn vier tag, vnd habn gebn ygleichin 4 tagwerich, von ydem tag 18 new d macht 27 wiener facit 3 lb 36 d wy. — Item auch an dem tag vmb 3 Ruder zu dem kallich Schiff ye ains vmb 8 d wiener. . . . . 24 d wiener. — Item auch an dem tag vmb 6 Schalten dy beslagh sein per 14 d facit. . . . . 84 d wiener.

3) U. o. — (1440. máj. 5.) Item wir habn gebn von den 24 potign kallich aus dem Schiff zu scheibn zu den Mawrern. . . . . 6 β 18 d wiener.

4) U. o. 231. lap. — (1440. máj. 6.) Item auch an dem tag hab wir ainem von Hainburgk als der pablik zu Hainburgk was pey dem kallich pey dem abmessen vncz an den dritt tag das er do verczert hat, von des kallichs wegen. . . . . 3 β d. wiener.

5) Lsd: Városi harminczad-könyv.

5 þ 18 den. összeget tett ki, így a költségek főösszege = $5\frac{1}{2}$ lb; vagyis a vételár 36-7%-a.

Megjegyzem, hogy Pozsonyban akkortájt 210 bécsi fillér lett egy aranyforinttal egyenértékösítve. (Lásd a Szemlé VII évfolyamának 398. lapját.) A magyar aranyforint kb. 11 kor 50 fillérnek felel meg, a fentírt vételár és költségek pedig magyar aranyforintban és a mai koronaértékben következőkép kiszámíthatók:

24 dézsa mész vételára: 15 lb	= $17\frac{1}{7}$ aranyforint	= 197 K. 14 f.
„ „ „ száll. költs. 4 lb 192 den.	= $5\frac{17}{35}$ „	= 63 K. 11 f.
„ „ „ harminczadja 168 den.	= $\frac{4}{5}$ „	= 9 K. 20 f.
Összesen $20\frac{1}{2}$ lb	= $23\frac{3}{7}$ aranyforint	= 269 K. 45 f.

Dr. Kováts Ferencz.

A magyar arany forint árfolyamának történetéhez. — Priebatsch közöl valami öt oklevelet az 1474. április és 1482. november közötti időből (Politische Corresp. d. Kurfürsten Albrecht Achilles), melyeknek tanúsága szerint akkor 4 magyar aranyforint értéke egyenlő volt 5 rajnai forinttal. Ugyanez az arány főnnáll még 1526 és 1531 közt Mária özvegy királyné követeléseinek jegyzéke szerint, melyet Horváth Mihály közölt a Brüsszeli Okmánytár 2-ik kötetében (26. és köv. ll.), ámbar Inama-Sternegg szerint a rajnai forint időközben megrosszabult. (Deutsche Wirtschaftsgeschichte III. 2. rész. 528. lap Kruse közlései nyomán.) Továbbá ugyanez a brüsszeli okmánytár szerint 1526 és 1548 közt egy-egy magyar forintra 75 krajczár (cruciferos), egy rajnai forintra 1548-ban pedig csak 60 krajczárt számítottak (u. o. 155. lap). Ugyanebben az évben egy „hungrisch Gulden zu 100 Pfennig hungrisch oder 75 Kreutzer“.

Kropf Lajos.

Salétromos hordók „kalapjai“. A középkori czéh-rendszer egyik saját-sága volt az ipari cikkek szigorú beosztása. Pozsonyban a 15. században a kalaposok, úgy látszik, nemcsak kalapok, de minden oly fajta — szőrméből készült — fedő készítésére voltak jogosítva, a melyet „kalapnak“ neveztek. Erre vall az 1439/40. évi kamaraszámadás 319. lapján található tétel, a mely a következőképen hangzik: „Item auch an dem tag (1440. IX. 25.) hab wir gebn dem St. Huetter (kalapos) vmb 2 Huett zu dem Salniter (salétrom) 60 den. wiener“.

K. F.

Ujabb adatok Tüzes Gáborról. E folyóiratban szólottunk már Tüzes Gábor (Angelus Gabriel Gautieri de Nizza) közigazdasági működéséről. Ismertettük e tevékeny férfiú kiadatlan munkáit is. Most ismét néhány adatra bukkantunk, melyek némi világot vetnek későbbi életére.

Még I. Lipót 1703. márczius 24-én Tüzes Gábor részére az addig élvezett 1200 frt fizetés helyett évi 2000 frtot rendelt, hogy ez összegből íródeákot is tarthasson s hogy utazásokra is teljen. Lipót e rendeletéből világosan látszik, hogy Tüzes Gábort a magyar viszonyok rendezésében tovább is igénybe vették. Talán épp e miatt történt, hogy a fentebbi évi